

ANEXA 2

LA PLANUL STRATEGIC 2016-2020 AL UNIVERSITĂȚII DE ARTĂ ȘI DESIGN DIN CLUJ-NAPOCA (UAD)

STRATEGIA ȘI POLITICA DE CERCETARE ȘI CREAȚIE ARTISTICĂ

CUPRINS:

I. INTRODUCERE

- Cuvânt înainte
- Contextul național de cercetare
  - Legislația în domeniul cercetării-dezvoltării și inovării
  - Terminologie
  - Planul Național de cercetării-dezvoltării și inovării 2015-2020
- Problematika cercetării în domeniul artelor (vizuale)
  - Elemente legislative
  - Percepții, mentalități și abordări subsecvente

II. CLARIFICĂRI CONCEPTUALE PRIVIND CERCETAREA ARTISTICĂ

- Literatura de specialitate
- Clasificarea tipurilor de cercetare artistică

III. ACTIVITATEA DE CERCETARE ȘI CREAȚIE ARTISTICĂ ÎN CADRUL UAD

- Scurt istoric
- Organizare și funcționare
- Analiză SWOT

IV. CONSOLIDAREA CERCETĂRII ARTISTICE ȘI RELANSAREA ACTIVITĂȚII DE CERCETARE-DEZVOLTARE ȘI INOVARE

- Misiune și obiective
- Direcții de acțiune

I. INTRODUCERE

CUVÂNT ÎNAINTE

Documentul „Strategia și politica de cercetare și creație artistică” din cadrul Universității de Artă și Design din Cluj-Napoca oferă cadrele conceptuale și operaționale ale activității de cercetare desfășurate de membrii instituției, precum și direcțiile de acțiune viitoare, fiind parte integrantă a „Planului strategic 2016-2020” al UAD.

Autorii principali documentului de față sunt prof.univ.dr. Radu Moraru, rector, și conf.univ.dr. Mara Rațiu, prorector responsabil cu parteneriatele instituționale și imaginea universității. La elaborarea acestuia au mai contribuit membrii Consiliului de Administrație al UAD, respectiv prorector responsabil cu cercetarea și creația artistică; prorector responsabil cu asigurarea calității; decan al Facultății de Arte Plastice și decan al Facultății de Arte Decorative și Design.

În procesul de elaborare a „Strategiei și politica de cercetare și creație artistică”, grupul de lucru mai sus menționat a parcurs următoarele etape:

1. analiză a legislației naționale în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării;
2. sinteză a abordărilor ministerului de resort cu privire la problematica cercetării artistice;
3. examinare a studiilor teoretice din literatura internațională asupra cercetării artistice;
4. reconstituirea istoricului cercetării artistice din cadrul universității;
5. cartarea exemplelor europene de bună practică în domeniul cercetării artistice din ultimele decenii;
6. investigarea de noi direcții de cercetare în acord cu contextul socio-economic actual;
7. identificarea de noi parteneriate și surse de finanțare apte să asigure cadrul propice de relansare a activității de cercetare din cadrul UAD.

CONTEXTUL NAȚIONAL DE CERCETARE

Conform Legii Educației Naționale (Legea Nr.1 / 2011), art. 117, instituțiile de învățământ superior au drept misiune fundamentală generarea și transferarea de cunoaștere către societate prin: a) formare inițială și continuă la nivel universitar, în scopul dezvoltării personale, al inserției profesionale a individului și a satisfacerii nevoii de competență a

mediului socioeconomic și b) cercetare științifică, dezvoltare, inovare și transfer tehnologic, prin creație individuală și colectivă, în domeniul științelor, al științelor ingineresti, al artelor, al literelor, prin asigurarea performanțelor și dezvoltării fizice și sportive, precum și valorificarea și diseminarea rezultatelor acestora. Consecutiv, adițional formării inițiale și continue, activitatea de cercetare-dezvoltare definește în mod esențial o instituție de învățământ superior.

Privitor la aceasta, OG 57 / 2002 stipulează că activitatea de cercetare-dezvoltare cuprinde cercetarea științifică, dezvoltarea experimentală și inovarea bazată pe cercetare științifică și dezvoltare experimentală, cercetarea științifică cuprinzând cercetarea fundamentală și cercetarea aplicativă. Pentru o bună înțelegere a terminologiei aferente domeniului cercetării-dezvoltării, redăm mai jos definițiile cheie incluse în anexa la OG 57 / 2002:

1. **Cercetarea fundamentală** - activitățile experimentale sau teoretice desfășurate, în principal, pentru dobândirea unor cunoștințe noi cu privire la fundamentele fenomenelor și faptelor observabile, fără a se urmări, în mod particular, aplicarea sau utilizarea practică imediată.
2. **Cercetarea aplicativă** - investigația originală desfășurată pentru dobândirea de cunoștințe în vederea unui obiectiv practic, specific.
3. **Dezvoltarea experimentală** - activitatea sistematică, plecând de la cunoștințe rezultate din cercetare și/sau de la experiența practică, care urmărește producerea de noi materiale, produse sau dispozitive, instituirea de noi procese, sisteme și servicii sau îmbunătățirea substanțială a celor existente.
4. **Inovarea** - implementarea unui produs, serviciu sau proces nou sau substanțial îmbunătățit ori a unei metode de marketing sau afaceri noi, în activitatea practică, în organizarea locului de muncă ori a relațiilor externe.
5. **Inovarea de produs** - introducerea în circuitul economic a unui produs sau serviciu care este nou ori îmbunătățit substanțial în privința caracteristicilor și utilizărilor sale. Îmbunătățirile substanțiale pot fi ale specificațiilor tehnice, ale componentelor sau materialelor, ale programelor de calculator încorporate, ale utilizării sau ale altor caracteristici funcționale.
6. **Inovarea de proces** - punerea în aplicare a unei metode de producție sau de distribuție noi sau îmbunătățite considerabil, care implică schimbări semnificative în ceea ce privește tehnicile, echipamentele și/sau programele de calculator.
7. **Transfer tehnologic** - ansamblul de activități desfășurate cu sau fără bază contractuală, pentru a disemina informații, a acorda consultanță, a transmite cunoștințe, a achiziționa utilaje și echipamente specifice, în scopul introducerii în circuitul economic a rezultatelor cercetării, transformate în produse comerciale și servicii.

8. **Valorificare** - procesul prin care rezultatele cercetării competitive ajung să fie utilizate, conform cerințelor activității industriale sau comerciale, în viața socială, economică și culturală.
9. **Diseminare** - transmiterea informațiilor, a experienței și a bunelor practici, precum și cooperarea pentru promovarea inovării, pentru sprijinirea celor care vor să-și creeze întreprinderi inovative și pentru sprijinirea proiectelor inovative.
10. **Absorbția inovării** - capacitatea mediului socioeconomic de a îngloba inovarea, în mod deosebit în întreprinderi, de a utiliza, de a transforma și de a lărgi cunoștințele despre rezultatele inovării, în scopul de a se extinde posibilitatea aplicării acestor rezultate în noi produse, procese sau servicii.
11. **Plan național de cercetare-dezvoltare și inovare** - instrumentul prin care statul realizează politica generală în domeniul cercetării-dezvoltării, al inovării și prin care asigură corelarea acestora.
12. **Plan sectorial** - instrument prin care organele administrației publice centrale și locale, precum și academiile realizează politica de cercetare menită să asigure dezvoltarea domeniului coordonat și creșterea eficienței activităților.
13. **Program de cercetare-dezvoltare-inovare** - component al Planului național de cercetare-dezvoltare și inovare, alcătuit dintr-un set de obiective care au legătură între ele și cărora le pot corespunde subprograme. Prin program se urmărește implementarea unei politici într-un domeniu specific. Realizarea programului se efectuează prin intermediul proiectelor.
14. **Obiectiv în program** - necesitate a unui sector sau domeniu al societății, a cărei rezolvare implică mai multe discipline în domeniul cercetării-dezvoltării. Realizarea obiectivului se face prin intermediul proiectelor de cercetare-dezvoltare.
15. **Proiect de cercetare-dezvoltare** - modalitatea de atingere a unui obiectiv al unui program, cu un scop propriu bine stabilit, care este prevăzut să se realizeze într-o perioadă determinată utilizând resursele alocate și căruia îi este atașat un set propriu de reguli, obiective și activități.

Pentru intervalul la care face referire prezenta strategie și politică de cercetare și creație artistică, documentul reper la nivel național îl constituie **Planul național de cercetare-dezvoltare și inovare pentru perioada 2015-2020 (PNCDI III)**, aprobat prin HG 583/iulie 2015

(URL: file:///C:/Users/Mara/Desktop/Proiect%20Patrimoniul%20secolului%20XXII/HG%20583_2015%20aprobare%20PNCDI%20III_2015-2020.pdf).

Obiectivele PNCDI III sunt: 1.creșterea competitivității economiei românești prin inovare; 2.creșterea contribuției românești la progresul cunoașterii; 3.creșterea rolului științei în societate, în timp ce domeniile prioritare sunt: - bioeconomie; - tehnologia informației și a

comunicațiilor, spațiu și securitate; - energie, mediu și schimbări climatice; - econanotehnologii și materiale avansate; - sănătate; - patrimoniu și identitate culturală; - tehnologii noi și emergente.

PNCDI III este implementat printr-o serie de programe, după cum urmează: **programul 1** - Dezvoltarea sistemului național de cercetare-dezvoltare; **programul 2** - Creșterea competitivității economiei românești prin cercetare, dezvoltare și inovare; **programul 3** - Cooperare europeană și internațională; **programul 4** - Cercetare fundamentală și de frontieră; **programul 5** - Cercetare în domenii de interes strategic.

PROBLEMATICA CERCETĂRII ÎN DOMENIUL ARTELOR (VIZUALE)

În abordarea problematicii cercetării în domeniul artelor, în cele ce urmează ne vom referi, în primul rând, la artelor vizuale, dat fiind specificul Universității de Artă și Design din Cluj-Napoca.

Cu privire la cercetarea în domeniul artelor, LEN utilizează, la art. 185, formularea „cercetare prin creație artistică și proiectare [...]”. După cum vom argumenta ulterior, notăm aici faptul că formularea mai sus menționată este, din punctul nostru de vedere, limitativă, sintagme precum „cercetarea artistică” sau „cercetare și creație artistică” fiind mult mai adecvate în a da seama de complexitatea activității de cercetare asociată, în speță, artelor vizuale.

Identificarea, de către legiuitor, a unei categorii specifice de cercetare asociată artelor se găsește în corelație cu stipulările art. 187: „În învățământul superior artistic [...], alocarea pe baze competiționale a fondurilor se face inclusiv în baza criteriilor specifice creației artistice [...]”. Privitor la aceste din urmă criterii, art. 188 notează: „Reglementarea altor aspecte specifice desfășurării activității din aceste domenii [n.a. referință la domeniul artistic și la domeniul sportiv] va fi realizată prin hotărâri ale Guvernului sau ordine ale ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului, în concordanță cu prevederile legii și cu reglementările generale și sectoriale ale Uniunii Europene.”

Observăm că reglementarea menționată la art. 188 a fost realizată doar recent și parțial de către ministerul de resort, mai precis prin intermediul standardelor minimale necesare și obligatorii pentru conferirea titlurilor didactice din învățământul superior CNATDCU pe domenii aprobate prin OM 6129/2016, în legislația activității de CDI ori în documentele subsecvente neexistând nicio precizare cu privire la criteriile de evaluare a cercetării din domeniul artistic.

Anexa Nr.34 – Arte vizuale a mai sus amintitului ordin este primul document național care inițiază un demers de clarificare conceptuală a cercetării din domeniul artelor vizuale. Reluăm aici definițiile cu care operează acesta:

*Cercetarea artistică este diferită de creația artistică. Pentru a se defini drept cercetare artistică, un produs artistic are un scop orientat spre cercetare exploratorie sau aplicativă, produce o formă de cunoaștere și presupune din partea artistului sau teoreticianului autor al cercetării un anumit tip de demers critic și teoretic, cu aspecte educaționale. Specifice cercetării artistice sunt, adesea, dimensiunea ei interdisciplinară și caracterul experimental trans-metodologic.

**Proiectul artistic ca demers specific al cercetării în artele vizuale cuprinde următoarele componente:

1. lucrări de artă vizuală specifice subdomeniilor artistice:
  - noile medii – fotografie, film experimental și documentar, proiecte online, noi tehnologii ale imaginii etc.
  - medii tradiționale: pictură, sculptură, grafică etc.
  - proiecte de scenografie, de fashion design, industrial design, graphic design, proiecte de restaurare, proiecte de pedagogia artei, proiecte de artă în spațiul public etc.
2. modalități coerente de analiză teoretică, problematizare științifică, organizare și arhivare a datelor, integrare a lor într-un sistem de cunoaștere și cercetare.

Componentele care formează proiectul de cercetare artistică se concretizează în următoarele tipuri de rezultate specifice: studii, baze de date și arhive, publicații (volume de studii teoretice, cărți de autor, cataloage), conferințe și sesiuni de comunicări științifice, expoziții-produs al cercetării experimentale specifice.

*** Catalogul este o publicație care însoțește sau apare în urma unei expoziții sau a unui proiect de cercetare vizuală și care conține texte critice, studii teoretice și un corpus de imagini relevante în cadrul proiectului de cercetare respectiv. Catalogul devine astfel un **volum de referință** pentru istoria, teoria și practica artei.

Considerăm extrem de binevenit acest prin demers legislativ național de clarificare a conceptului de cercetare în domeniul artelor vizuale și milităm pentru aprofundarea acestui demers și asumarea sa programatică în alte zone de reglementare.

În încercarea de a identifica o explicație pentru maniera lacunară cu care autoritățile publice responsabile tratează problematica cercetării în domeniul artelor vizuale, ne vom referi, în

cele ce urmează la o serie de percepții și mentalități care, susținem noi, generează abordări neadecvate pentru domeniul mai sus menționat.

Asocierea sintagmei „cercetare științifică, dezvoltare, inovare și transfer tehnologic” cu domeniul artelor pare, la prima vedere, paradoxală, *sensus communis* cu privire la artă plasând-o pe aceasta din urmă în categoria *praxis*-ului, categorie distinctă de cea a domeniilor științifice apte să ducă la dezvoltare, inovare și transfer tehnologic. De altfel, considerăm că spiritul LEN cu privire la cercetarea în domeniul artelor nu este departe de *sensus communis* amintit mai sus.

După cum este menționat în documentul reper elaborat de Consiliul Studiilor Universitare de Doctorat din cadrul UAD – cu referire la problematica doctoratului în artă –, există o serie de percepții și mentalități cu privire la activitatea artistică ce determină o abordare incorectă a acestuia. Cităm din documentul elaborat de directorul CSUD – UAD, prof.univ.dr. Aurel Codoban:

„[...] Împotriva acestei atitudini intervine o prejudecată de la începuturile modernității, care nu mai poate funcționa în modernitatea târzie sau postmodernitate și care are două forme. Prima formă este ideea lipsei de raționalitate a artei vizuale. În acest caz, artistul nu ar fi capabil de operații mentale raționale, dedicate cunoașterii, mintea lui ar funcționa doar irațional, iar artistul ar fi o personalitate care lucrează sub dicteul inconștientului! Cred că nici nu mai e nevoie să combat astăzi o astfel de imagine grotescă care exclude de la început ideea coexistenței cercetării și creației în artă! A doua formă de prejudecată este ideea că artele vizuale nu sunt un limbaj, sau, dacă sunt un limbaj, nu au aceeași demnitate ca și limbajul verbal. O astfel de prejudecată este de multă vreme înlăturată și atât semiologia/semiotica, cât și hermeneutica acceptă pe deplin calitate de limbaj a mijloacelor vizuale și calitate de comunicare a artelor vizuale. Artistul vizual care face o cercetare și își comunică cercetarea sub forma unei lucrări scrise, împănată de reproduceri, este ca și matematicianul care își scrie teza de doctorat în matematici folosind masiv limbajul verbal alături de cel matematic.”

Fragmentul mai sus citat postulează dimensiunea rațională a artelor vizuale, precum și capacitatea acestora de a include în propriul limbaj funcția de comunicare a rezultatelor demersului rațional. Cu alte cuvinte, artele vizuale, prin esența lor, prezintă potențialul de cercetare științifică, exploratorie sau aplicativă, iar rezultatele unui astfel de demers de cercetare constau în înșeși lucrările de artă create. Dar pentru o mai bună clarificare a acestei aserțiuni, asumăm, în pasul următor, o trecere în revistă a literaturii internaționale de specialitate cu privire la cercetarea artistică.

II. CLARIFICĂRI CONCEPTUALE PRIVIND CERCETAREA ARTISTICĂ

Consecventă politicii proprii de integrare în circuitul învățământului superior artistic europeană, Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca, prin intermediul corpului academic, a asumat încă de la începutul anilor 2000 reflecția asupra cercetării artistice prin participări la proiecte și conferințe dedicate acestora și inițiate de Liga Europeană a Instituțiilor de Artă din Amsterdam (Olanda) organism asociativ la care UAD a aderat în 1999. De altfel primul număr al revistei academice a UAD, *Irregular. Transylvanian Journal for Visual Arts* (2016), este dedicat problematicii cercetării artistice. Spicuim din apelul la contribuții, elaborat de conf.univ.dr. Mara Rațiu și conf.univ.dr. Bogdan Iacob, care circumscrie reperele majore ale literaturii internaționale de specialitate:

„Adăugându-se unui evantai eterogen de discursuri științifice asupra artei – istoria artei, estetică, antropologia artei, psihologia artei etc. –, îmbogățind pluralismul înțelegerii și receptării rolului și posibilităților artei în lumea contemporană, conceptul de cercetare artistică a devenit în ultimele patru decenii unul din ce în ce mai discutat și disputat în câmpul artei.

Momentul de cotitură al dezbaterii asupra conceptului îl reprezintă publicarea, în 1993, a articolului „Research in Art and Design” de către Sir Christopher Frayling, în *Royal College of Art Research Papers*, vol.1, nr.1, 1993/1994¹. În acest articol, renumitul istoric face o pledoarie pentru cercetarea în artă, articulând o clasificare a tipurilor de cercetare asociate domeniului artei și design-ului: *research into art and design* (cercetare despre artă), *research through art and design* (cercetarea prin artă) și *research for art and design* (cercetarea pentru artă).

Primul tip de cercetare este neechivoc, desemnând, în fapt, cercetarea teoretică asupra artei specifică evantaiului de discipline științifice mai sus menționate. Cel de-al doilea tip se referă la reflecția artistului / designer-ului asupra materialelor cu care operează, la experimentele și activitățile pe care acesta le realizează în cadrul procesului artistic. Cel de-al treilea tip de cercetare este, din perspectiva lui Frayling, cel mai dificil de definit, fiind vorba de „acea cercetare unde produsul final este un artefact și unde gândirea este intrupată în artefact, cercetare al cărei prim scop nu este o cunoaștere comunicabilă în sensul comunicării verbale, ci în sensul comunicării vizuale, iconice sau imagistice” (Frayling: 1993, p.5).

---

¹ Studiul în chestiune este disponibil la URL:
file:///C:/Users/Mara/Desktop/Documente%20strategice%20UAD/Strategii%20si%20politici%20de%20cercetare/Frayling_Research-in-Art-and-Design_Royal%20College%20of%20Art%20Research%20Papers_1993.pdf

Caracterul problematic al ceea ce Frayling numește *research for art and design* ține de inabilitatea conceptului în a distinge între practica artistică ce nu este cercetare și cea care poate primi această titulatură. Din perspectiva istoricului britanic, există, fără doar și poate, o „tradiție cognitivă” a artei și spre aceasta trebuie orientată reflecția asupra cercetării artistice; în schimb, ceea ce el numește „tradiție expresivă” a artei nu se califică ca cercetare.

Cum distingem, deci, între arta ca cercetare și arta ca simplă practică? Cu siguranță, distincția este necesară și imperativă în măsura în care asimilarea oricărui demers artistic – profesionist sau amator, academic sau non-academic – cu cercetarea ar echivala cu diluarea până la dispariție a specificului cercetării artistice și, consecutiv, cu respingerea acestui tip de cercetare de către reprezentanții domeniului științific și administrativ.

De altfel, această problematică a constituit punctul de plecare pentru o serie importantă de analize academice al căror ritm s-a intensificat vizibil în perioada 2005 – 2015, odată cu generalizarea, în spațiul european, a doctoratului în artă, în contextul Declarației de la Bologna. Proiecte și publicații precum *Artistic Research. Theories, Methods and Practices* (Hannula, Suroanta, Vaden: 2005) sau *Share. Handbook for Artistic Research Education* (Wilson, van Ruiten (eds.): 2013), reviste precum *Journal for Artistic Research* sau *Texte Zur Kunst* au încercat să explice specificul cercetării artistice în raport cu alte tipuri de cercetare, analizând modalitățile în care diverse tradiții educaționale au implementat doctoratul în artă și reflectând asupra consecințelor asumării practicii artistice ca cercetare. Astfel, interpretările asupra cercetării artistice glisează între a vedea cercetarea ca un mijloc de „disciplinare” a artei și a înțelege cercetarea artistică ca singura formă de rezistență împotriva sistemului neo-liberal. Între aceste extreme, se conturează o viziune dominantă conform căreia doar valorile artistice pot constitui criteriile de evaluare a cercetării artistice.”

În urma celor menționate, concluzionăm următoarele: sintagma „cercetare prin creație artistică și proiectare” din LEN acoperă doar o specie a activității de cercetare din domeniul artelor vizuale, cercetarea cu privire la dimensiunea materială și experimentală din artele vizuale – de altfel, cercetarea care are cel mai mare potențial de dezvoltare și inovare – nefiind inclusă în aceasta. Reiterăm, astfel, opțiunea fie pentru sintagma „cercetare artistică”, fie pentru cea utilizată de UAD, „cercetare și creație artistică”.

III. ACTIVITATEA DE CERCETARE ȘI CREAȚIE ARTISTICĂ ÎN CADRUL UAD

Scurt istoric

Într-o manieră mai mult sau mai puțin formalizată, UAD a asumat, încă de la înființarea sa, o susținută activitate de cercetare prin corpul său profesoral compus din artiști și teoreticieni. Demersurile acestora glisau de la „cercetarea pentru artă” la „cercetarea despre artă”. Este esențial să menționăm faptul că, în contextul boom-ului industriei ușoare din anii 70 – 80 din regiune, „cercetarea prin artă” aferentă subdomeniilor arte textile, ceramică sau design de obiect / industrial a fost extrem de dinamică, mărturie stând parteneriatele de succes cu agenții economice din epocă. Nu este mai puțin adevărat că, dat fiind declinul acestei industrii după 1990, lipsa unei economii competitive în domeniu a determinat o scădere dramatică a numărului de beneficiari a acestui tip de cercetare desfășurat în departamentele și atelierelor UAD, împiedicând, astfel, formarea unei conștiințe moderne a dezvoltării, inovației și transferului tehnologic în cadrul universității.

Organizare și funcționare

Activitatea de cercetare și creație artistică din cadrul UAD se desfășoară conform planurilor de cercetare asumate de fiecare departament în parte și este coordonată, la nivel de facultate, de către prodecan. La nivel de universitate, activitatea de cercetare este coordonată de prorectorul responsabil cu cercetare și creația artistică, prin intermediul **Centrului de Excelență în Creația Artistică**, aflat în subordinea acestuia. În baza rapoartelor întocmite de către prodecani la nivelul fiecărei facultăți, prorectorul de profil întocmește anual un raport al activității de cercetare din cadrul UAD. Raportul întocmit de prorector este analizat de Comisia pentru cercetare științifică și creație artistică a Senatului UAD ale cărei rezoluții sunt implementate de departamente, sub coordonarea prodecanilor și a prorectorului de profil, în anul universitar următor.

Proiectele de **cercetare pentru artă** realizate de cadrele didactice din cadrul UAD și prezentate sub formă de proiecte artistice / expoziții / workshop-uri / evenimente artistice sunt extrem de numeroase, o listă exhaustivă a acestora fiind imposibil de întocmit. Chiar dacă nu iau forma „clasică” a proiectelor de cercetare științifică, aceste proiecte presupun un proces de reflecție similar celui științific, calitatea lor putând fi măsurată prin indicatori specifici domeniului: număr de cronici / recenzii, număr de vizitatori, calitatea muzeului / centrului de artă / galeriei ce găzduiește expoziția etc.

Proiectele de **cercetare despre artă** sunt realizate, de regulă, de cadrele didactice ce compun Departamentul de Discipline teoretice – istorici și teoreticieni ai artei – cărora li se alătură, în demersul de reflecție asupra artei, artiștii înșiși, cadre didactice ale celorlalte departamente din cadrul UAD. Rezultatele unor astfel de proiecte constau în cărți de autor sau articole / studii publicate în reviste indexate / recunoscute în domeniu sau în volume colective.

Un loc aparte în istoricul activității de cercetare din cadrul UAD îl au proiectele din domeniul conservării-restaurării, proiecte ce se înscriu în logica **cercetării prin artă** și dintre care menționăm:

- Proiectul „Evaluarea multidisciplinară a ușilor împărătești din bisericile de sec. XV - XIX în vederea conservării și restaurării prin metode clasice și digitale pentru asigurarea viabilității comunitare” (2013-2016), realizat în cadrul programului Parteneriate în domenii prioritare, în parteneriat cu UBB Cluj-Napoca, UT Cluj-Napoca, Inst. Național de cercetare-dezvoltare pentru tehnologii izotopice și moleculare București și SC Danart SRL București (director de proiect UAD: prof. univ. dr. Radu Moraru; cercetători UAD: prof. univ. dr. Daniel Pop, lect. univ. dr. Adrian Rauca, lect. univ. dr. Anca Pintilie, ing. Oana Gui, drd. Mara Gui)

- Proiectul „Laborator mobil pentru investigarea ‘in situ’ a operelor de artă din patrimoniul cultural românesc” (2008-2011), realizat în cadrul programului Capacități Modulul I, COMPETITIA 2008 (Director de proiect: prof. univ. dr. Ioan Petrescu, cercetători: prof. univ. dr. Radu Solovăstru, prof. univ. dr. Ioan Sbârciu, lect. univ. drd. Theo Mureșan, lect. univ. drd. Daniel Pop, lect. univ. drd. Doina Ienei);

- Proiectul „Identificarea și tratamentul efectului agenților poluanți asupra componentelor artistice ale clădirilor istorice” (2006-2008), realizat în cadrul programului CEEEX, în parteneriat cu Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Electronica (director de proiect UAD: prof. univ. dr. Ioan Sbârciu; cercetători UAD: prof. univ. dr. Radu Moraru, lect. univ. drd. Theo Mureșan, lect. univ. drd. Bogdan Iacob, asist. univ. drd. Mara Rațiu, asist. univ. drd. Anamaria Tătaru);

- Proiectul „Cyber-Muzeu al Universitatilor de Arta din Romania. E-MART” (2005-2008), realizat în cadrul programului CEEEX, în parteneriat cu Institutul de Istoria Artei „George Oprescu” Bucuresti sau Universitatea Nationala de Arte Bucuresti, Institutul National de Cercetare Dezvoltare pentru Electronica (director de proiect UAD: prof. univ. dr. Ioan Sbârciu; cercetători UAD: lect. univ. drd. Theo Mureșan, lect. univ. drd. Bogdan Iacob, asist. univ. drd. Mara Rațiu, asist. univ. drd. Anamaria Tătaru).

Analiză SWOT

Pe fundalul celor menționate până aici și în urma analizelor și dezbaterilor purtate în cadrul comunității academice, au fost identificate, cu privire la activitatea de cercetare din cadrul UAD, următoarele puncte tari și puncte slabe, oportunități și amenințări:

Puncte tari: resursă umană foarte bine pregătită; capacitate de colaborare la nivel local, național și internațional; structură organizatorică fiabilă; experiență în conceperea și implementare unui registru amplu de proiecte culturale și de cercetare.

Puncte slabe: inabilitate în procesul de formalizare a activității de cercetare realizate de cadrele didactice; numărul redus de granturi publice obținute pentru realizarea proiectelor de cercetare; lipsa spațiilor pentru desfășurarea activităților de cercetare; interesul scăzut al agenților economici în activitățile de cercetare și capacitatea redusă a acestora de absorbție a rezultatelor cercetărilor; insuficiența diseminare în mediul economic a rezultatelor cercetărilor; grad redus de valorificare a rezultatelor cercetării.

Oportunități: excelent potențial de creativitate și inovare în contextul dezvoltării accelerate a industriilor creative din regiune; înaltul nivel al vieții culturale din municipiul Cluj-Napoca; rețea consolidată de parteneriate naționale și internaționale.

Amenințări: abordarea superficială / lacunară a autorităților publice responsabile cu privire la cercetarea artistică; refuzul / incapacitatea membrilor UAD de formalizare a activității de cercetare; lipsă de inițiativă în valorificarea noilor oportunități de cercetare; calitate scăzută a proiectelor de cercetare.

IV. CONSOLIDAREA CERCETĂRII ARTISTICE ȘI RELANSAREA ACTIVITĂȚII DE CERCETARE-DEZVOLTARE ȘI INOVARE

Misiune și obiective

În acord cu planul strategic de dezvoltare instituțională asumat de către Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca, dezvoltarea de practici autentice de creație artistică și crearea unei culturi a cercetării în artă și design constituie o preocupare majoră. Cu alte cuvinte, UAD pleacă de la ideea conform căreia creația artistică reprezintă primul pas al cercetării domeniului, aceasta constituind atât obiectul cercetării *despre* artă, cât și suportul cercetării *pentru* artă. Văzând potențialul de cercetare-dezvoltare și inovare a cercetării *prin* artă, în sensul celor menționate mai sus, o atenție sporită va fi acordată acestui al treilea tip de cercetare artistică.

În virtutea celor spuse, obiectivele UAD sunt următoarele: 1) consolidarea activității de cercetare artistică (cercetare *despre* și *pentru* artă) și 2) relansarea activității de cercetare-dezvoltare și inovare prin orientarea prioritară a resurselor spre cercetarea *prin* artă, cea

direcționată spre materialele și materialitățile artistice, respectiv spre cea aptă să genereze concepte și produse inovative predispuse la transfer tehnologic.

Direcțiile de acțiune propuse cu privire la acest al doilea obiectiv sunt următoarele:

- workshop-uri / întâlniri în cadrul UAD de diseminare a bunelor practici în materie de cercetare artistică în scopul construirii unei culturi de cercetare-dezvoltare și inovare;
- consolidarea expertizei UAD în domeniul conservării-restaurării și diseminarea / valorificarea acesteia prin proiecte și parteneriate cu mediul economic și autorități publice;
- integrarea UAD în circuitul clusterelor aferente industriilor creative locale și regionale, precum „Clusterul de Industрии Creative Transilvania” sau „Clusterul Cluj IT”;
- inițierea de consorții la nivel național cu scopul realizării de proiecte de cercetare complexe și diseminării eficiente a rezultatelor cercetării.

Exprimate mai detaliat, obiectivele UAD în această linie sunt:

- Creșterea numărului proiectelor de cercetare științifică și creație artistică;
- Sprijinirea financiară a inițiativelor care privesc organizarea de conferințe, manifestări artistice naționale și internaționale care pot crește vizibilitatea și renumele universității;
- Încurajarea unui climat propice colaborării interdepartamentale pentru realizarea de manifestări culturale și științifice comune;
- Sprijinirea și stimularea autorilor în vederea publicării de monografii, cărți de specialitate, albume de artă la edituri de prestigiu, ca modalitate de creștere a vizibilității UAD;
- Îmbunătățirea sistemului de raportare a cercetării prin evaluarea criteriilor și a punctajelor aferente cercetării în funcție de impactul activității (calitate *versus* cantitate);
- Creșterea numărului de publicații și articole;
- Creșterea veniturilor și a bazei materiale prin contracte de cercetare;
- Consolidarea Centrului de cercetare „Explorări creative în artă și design”.